

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Félévre 1 K., negyedévre 3 K. —.
 Vidéken: " " " 4 " 50.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Magyarország a magyaroké.

Ezt a jelszót hangoztatta a főrendiház ülésén Prónay Dezső báró, a ki igen tüzes, igen energikus, igen érdekes fejű és mindenképp vonzó egyéniségű magyar ember.

Magyarország a magyaroké: ezt a szimbolumot óhajtja a magyar politika alapjává tenni, ezt kívánja szolgálni a nemzeti élet minden terén, mert csak ezen épülhet föl a magyar nemzet jövője.

Gazdasági vita folyt a főrendiházban, élénk eszmecsere a vámközösség, vagy önálló vámterület hasznáról és káráiról s ebbe a tanácskozásba szólt bele Prónay báró is.

Széchenyi Imre gróf azt fejtegette, mennyivel szélesebb bázison áll az iparúzó ország a pusztán mezőgazdasági fölött. Azt bizonyította, mennyivel fejlettebb és nagyobb kulturát képvisel, tart el, fejleszt és nevel az ipar, mint a mezőgazdaság, a mely az ősfoglalkozások körébe esik. Sajátos fordulattal azonban mégis arra az eredményre jutott, hogy fönnt kell tartani a vámközösséget. Az ipart fejlesszük magunk, mert ha idegen létesít nálunk ipart, akkor ez árt a magyar szupremáciának.

Azután felszólt Ambrózy Béla báró és testtel-lélekkel elkö-

telezte magát a közösség mellett. Erre következett Prónay Dezső báró beszéde, a ki mindenekelőtt Széchenyi Imrével szemben rámutatott arra, hogy az ipar nagyszerű dicséretéből logikusan az önálló vámterület követelésének kell következnie. A magyarság szupremáciáját nem félti az ipar gyarapodásától külföldi pénzen. De fölállítja azt a feltétlen követelést, hogy *Magyarország a magyaroké — közjogi és gazdasági téren egyaránt.* Idegennek nem engedné meg a birtokszerzést Magyarországon, mert Magyarországon a magyaroké. *A ki itt birtokot akar szerezní, az legyen magyar honpolgár.* És gyártelep létesítésére nem adna engedelmet idegennek, ha csak komoly biztosítékot nem szerezne arról, hogy a leteleplő idegen idővel testtel-lélekkel magyarnak fogja érezni magát. *Az önálló vámterületre pedig szükség van, hogy a nemzet szabadon rendelkezhesk erőivel. Minden független ország bir önállóságának ezzel a feltételével s Magyarországnak is el kell jutnia gazdasági önállóságához, mint a hogy a férfi megéri és megőrekszik, ha ideje elkövetkezik. Az önálló gazdasági berendezés az érettség korszakát jelenti és bizonyosága volna annak, hogy Magyarország a magyaroké.*

Részt vett a vitában természetesen Tisza István is, de még a főrendiházban is szűken voltak az

ő vámközös véleménye mellett. — A szél erősen fu. Az önálló vámterület ügyét viharrá korbácsolja.

Ezen már nem lehet változtatnia. Az önálló vámterületnek be kell következnie, hadd tudja meg az egész világ, hogy Magyarország csakugyan a magyaroké.

A király születésnapjának ünnepe a fővárosban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

A király ma töltötte be születésének 74-ik évfordulóját. A születésnapot a kis Svábhegyen felállított ágyuk 21 lövése jelezte reggel 5 órakor. Az összes középületeken, a konzulátusokon kitzűték a lobogókat s a Dunán horgonyzó hajók és hidik zászlókkal voltak díszítve. Budapest helyőrsége fölött óriási közönség érdeklődése mellett tartotta meg a díszszemlét Lobkowitz herceg hadtestparancsnok. A vérmező környékét rengeteg ember lepte el. A csapatok hangos zeneszóval vonultak fel. A tisztek és a legénység csákóját cserfalevél díszítette. Fél 9 óra után már minden csapat felvonult és három oszlopban állott föl. Az első oszlopban Minarelli tábornok vezérese alatt állottak: a Ludovika Akadémia növendékei, a hadapród iskola növendékei, a 23. és 32. gyalogezred, a vartüzérek és a pionírek. A második oszlopban, a melyet Magyar ezredes vezényelt, voltak a 11., a 12. és a 4-ik tüzérezredek. A harmadik oszlopot Koller ezredes vezényelte alatt az 1-ső honvéd huszárezred, a 16-ik közös huszárezred és a szekeresek képeztek. A negyedik oszlop ez idén elmaradt, mert a helyőrség többi ezredei vidéken csapatgyakorlatokon vannak.

Az összes csapatok felett Schemma

A harotérről.

— Egy orosz haditudósító levelei. —

Nemirovics-Dancsenkó, orosz hadi tudósító a valangkui csata után nyert benyomásairól a következőket írja:

A mi pozíciók közepén, ott, a hol Stakelberg báró tábornok vonala állott és a hol az én kocsim is volt, nem sokáig maradtam. A harc helyére vágyódtam. Lovam az előző napon annyira kifáradt, hogy egyszerűen elhagytam és gyalog indultam utnak.

A vasúti töltésen sorjában, mint a madarak, kíváncsi emberek ültek, a kiknek tekintete kíváncsian dél felé irányult, a honnan ágyudőrej hallatszott. Hamarosan elértem a leközelebbi kis erdőig, a hol kötöző-helyet találtam. Orvosok és irgalmas testvérek szorgoskodtak a sebesültek körül, a vér szinte patakzott mindenfelé.

Oda léptem egy csoporthoz s egy fiatal katonát pillantottam meg, a kinek

feje nagyon hátra hanyatlott; a szerencsétlen ember ajkán sajátságos mosolylyal nézett föl a lombok között az égboltra. Egy diák be akarta kötni a katona sebeit, de az orvos rászólt:

— Hagyja békében, hiszen már meghalt!

A halottat félrevitték. Közben mind-egyre jöttek az emberek, gyaloghinton cipelve a sebesülteket, a kik közül nem egy a csatatérről való elszállítás közben az uton halt meg. Egy halott mellett láttam egy embert, a kinek a feje olyan volt, mint egy véres tuskó. Minél tovább járok-kolek, annál ismerősebb lesz nekem ez a kép s élénken emlékeztet az orosz-török háborúra.

Látom jönni azokat a kiállhatatlan kétkerekű taligákat. Oh, milyen borzalmasak ezek! A sebesült se ülni, se feküdni nem tud bennük. Képzeltető aztán, hogy miképpen szállítanak ilyen taligán egy katonát, a kinek feje bezuzódott, combja

törött, mellét átlőtték. A sebeket hamarosan bekötik s aztán viszik a köves uton a sebesültet, a ki érzi, hogy rosszabb ez a talyiga, mint a kintpad.

Sohasem fogom elfeledni azt a fájdalmas nyögést és kiáltozást, a mit ezekről a talyigákról hallottam. En m gam láttam, hogy a sebesülteket oly kiméretlen módon dobálták ide-oda ezeken a talyigákon, hogy a sebekről leesett a kötés s aztán a vér csak úgy esorgott a földre.

A talyigák mögött mennek a hordozható ágyakkal. Ezeken fekszenek azok a szerencsés sebesültek, a kiket embertársaik visznek tovább s nem dobnak fel a kocsi-ra, mint a levágott borjut szokás. E sebesültek legnagyobb része le van takarva a maga katonaköppönyegével s a merre a menet elvonul, vérnyom húzódik utána.

Egyszerre megállanak az egyik ágy hordozói és ledobják terhüket: a sebesült. a kit vittek, utközben meghalt. A halott ott marad az utszélen, a hova már számos

Uj ruhaüzlet csupa friss **Gerő E.** férfi, fiu és gyermekruha raktára
 árukkal van felszerelve Debrecen, Piacz-utca 47. szám
 a Dréher sörcsarnok és a Hángária kávéház között

vezérőrnagy parancsnokolt. Pont 9 órakor háromszoros kürtszó jelezte Lobkovitz Rudolf herceg, hadtestparancsnok érkezését. A zenekarok a „Gott erhaltet“ játszották. A hadtestparancsnok a vezérkar élén ellovagolt a csapatok előtt. Ezután megkezdődött a mise. Várady Géza katonai apát-plébános a tábori sátorban délszaki növények között felállított oltárnál a misét mondotta, a mely alatt a 32. gyalogezred zenekara egyházi énekeket játszott. A mise alatt a csapatok háromszoros sortűzet adtak, a mely után a kis Svábhegyen huszonegy ágyulovés dördült. A mise félórát tartott. Ezután megkezdődött az elvonulás.

Feltűnően sok tüzoltót lehetett látni a közönség soraiban, a kik vidékiől és külföldről a kongresszusra jöttek a fővárosba. A közönség soraiban lovas és gyalogos rendőrök tartották fenn a rendet.

A király születése napja alkamából ma avatták fel a Ludovika akadémia végzett növendékeit nagy és élénk közönség jelenlétében. A végzett növendékek átöltöztek hadnagyi egyenruhákba s a Ludovika szobra előtt sorakoztak. Itt először pávai Vajna Béla vezérőrnagy, az intézet parancsnoka intézett a fiatal tisztekhez beszédet, mely után dr. Auer János intézeti vallásnár, katonai lelkész intézett beszédet a fiatal tisztekhez, figyelmeztetvén őket a haza és a király iránti hűségre, az eskü szentségére. A beszédek elhangzása után Bolgár Géza főhadnagy segédtséget az eskümintát olvasta. Az ünnepi aktus után az új tisztek nevében Krick Sándor honvédtábornok beszédet.

A hivatalos főistentiszteletet délelőtt 10 órakor tartották meg a budavári koronázó Mátyástemplomban. Anders kapitányal az élükön alabárdos koronaőrök alkottak sorfalat. A főhajó padsorait előkelő közönség töltötte meg. A szentély padsoraiban foglaltak helyet a kormány tagjai, a papméltságot, a hatóságok fejei, az idegen államok képviselői. Ott voltak: Gróf Tisza István miniszterelnök, gróf Khuen-Hédervary Károly, a király személyekörűli miniszter, Berzeviczy Albert közoktatásügyi és Plósz Sándor igazságügyminiszter, gróf Csáky Aibin, a főrendiház elnöke, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, báró Feilitzsch Arthur és Jakabffy Imre alelnökök, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Székely Ferenc koronaügyész, Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Mihályi Viktor görög katolikus érsek, gróf Szapáry Péter főrend, Romy Béla miniszteri tanácsos, Heinrich Gusztáv, a tudományegyetem rektora, Balogh jogkari és Ballagi Aladár bölcsészeti deán, Hauszmann Alajos, a műegyetem rektora, Rudnay Béla

bajtársát dobták, a sebesültszállítók pedig sietnek vissza a csataterre, újabb áldozatokért.

Láttam ezeket az utolsó halottakat; az egyik olyan sajátos nézett rám. Azt hittem, hogy meg él. Főleje hajoltam, hogy meghallgassam utolsó kívánságát, de az a szerencsétlen ember valóban örökre elnémult már, halántékán láttam egy pici sebet, a mely halálát okozta.

A hordozható ágyak között lehet látni egyes sebesülteket, a mint lassan bandukolnak s úgy el vannak mélyedve, mintha valami nagy, nehéz kérdést fontolgatnának.

Vannak sebesültek és pedig súlyos sebesültek, a kiket vezetni kell. Így két bajtársára támaszkodva vonszolja magát egy ember, a kinek ellőték a füllábát, a bajtársának, a kik vezetik, a mellét járta át az ellenség golyója. Amott látok egy sebesültet, a ki a földön mászik; kérdem, mi baja, mire halk hangon felel, hogy a hasát lötték keresztül. És egyszerre látom, hogy ez a szerencsétlen ember már mászni sem tud.

főkapitány, Halmos János polgármester, Józsa Mihály h. előjáró, Bordonaro, Strong, Straihorn, Mahomet bey, Tiller Samu, Birnbaum Imre, Banó József főkonzulok és számos fővárosi bizottsági tag.

Az Istentiszteleten Vaszary Kolos b. b. hercegprimás képviselőjében dr. Kohl Medárd püspök predikált Klinda Teofil prelátus, Krizsán Mihály pápai kamarás, Nemes Antal apát, König Gusztáv pápai kamarás plébános, Berger Márk hercegprimási ceremonárius, a budai papság s főbb növendék pap segédletével.

Port-Artur ostroma.

— Távirati tudósítás. —

Tokio, aug. 18.

Stössel habozása óriási lelkesedést keltett a japán fővárosban. Megerősítve látják reményüket, hogy **Port-Artur már semmiképp sem tartóztathatja föl pár nappal tovább az ostromló sereget.** A nép nagy tömegekben özönlik a mikádó palotája elé s lelkesedve tüntet a császári család mellett. — Állandók az ünnepek. Zajosan éltetik Togot és Kamimurát meg a szárazföldi hadvezéreket. Tokio örömmámorban uszik. Pillanatról-pillanatra várják a táviratokat, mely hírül hozza Port-Artur kapitulációját.

Csifu, aug. 18.

Városszerte beszélnek, hogy Port-Artur kapitulált. Alexejev ugyanis Csfun kerestül küldötte válaszáat Stössel tábornoknak, melyben megengedi a vár feladását. Az orosz szabad elvonulását a japánok biztosították. **A vár átadása három napon belül megtörténik.** Robbanásokat és nagy dőrejt hallanak. Azt hiszik, hogy az oroszok teszik hasznavehetlenekké a portarthuri felszereléseket és felrobbantják a kikötő rakodópartjait, a molókat, raktárakat, főleg pedig az erődöket. A 17-én este visszatért hajóhad ismét kiment a nyílt tengerre. Az összeütközés Togo hajóival minden percen megtörténhetik.

Csifu, aug. 18.

A japánok behajóztak a Galamb-öbölbe és Parlinghsing felől

előrenyomultak a vár felé. A múlt éjjel **Port-Artur a Galamb-öbölből bombázták.**

London, aug. 18.

A csifu táviratokat itt erős kétkedéssel fogadják. Valószínűtlennek teszik Port-Artur feladását, a kikötőjében még mindig védelmet találó hajók sorsa. A „Daily Mail“ tudósítója arról értesíti lapját sürgős táviratban, hogy Alexejev hozzájárult a vár feladásához, de a hajóhad szabad elvonulását is a feltételek közé sorozza. Ebbe a japánok nem mennek bele. Egy tokiói távirat szerint a mikádó hajlandó beleegyezését adni a portarthuri hajók leszereléséhez. — Ez esetben a hajók Oroszországra maradnak.

Csifu, augusztus 18.

Port-Artur legnagyobb részét romba döntötték az ostromló sereg bombái. A város sok része ég. A tüzoltóság, mely fegyverben áll, már ki sem vonul oltásra. Allítólag az élelmiszerekből is teljesen kifogytak. A szénraktárak is végkép kiürültek, úgy hogy a hajóhad készlete, ha elfogy, teljesen elvesztik akcióképességüket. Egy bomba felgyújtotta az óriási petrolumraktárakat, melyek már napok óta égnek s fénye messze bevilágítja a vidéket. Más helyen több löporraktárt robbantottak fel a japán lövegek. A város és vár helyzete kétségbeesítő.

Páris, aug. 18.

Pétervárról megerősítik, hogy a japánok a Drakonovij erődök vonalát is áttörték. Ezzel az ellenség már legbelsőbb várvon belül van. Az ágyuparkot Kiasaejetól egyre előbbre tolják. A vár és város a legszomorubb pusztulás képét nyújtják. A csapatok hangulata azonban lelkes.

London, augusztus 18.

Egy Vejrhajvejbe menekült orosz tiszttel **borzalmas részleteket közöl Port-Artur helyzetéről.** Ha fel nem adja Stössel a várat, a japánoknak egy jól intézett s elhatározó támadása után el kell esnie. **A kiéhezett csapatok lázadóban vannak.** — A minap részeg katonák Stössel lakására rohantak s halálra keresték a tábornokot.

tud, elterül . . . meghalt. Másfelől féllábon bicegve jön egy katona, vállán puskával, bal lábát ellőték.

— Megállj: kiáltok rá, tedd le a puskát!

A katona rám néz, aztán szó nélkül tovább biceg. E pillanatban lódobogást hallok magam mögött. Oda pillantva, megismerem Gerngrosz tábornokot.

— Jó napot, tábornok, szólok hozzá. Ön megsebesült?

— Igen, de nem komolyan.

Ezt válaszolta. Láttam, hogy a feje be van pólázva; egy golyó az ajka mellett érte s összetépte fél arcát, keresztül hatoltán rajta.

— Önnek pihenésre volna szüksége tábornok, szóltam ismét hozzá.

— Nem lehet, barátom. Nézzen csak körül, hogy sebesült katonáim közül hányan maradtak ott a sorban s küzdenek tovább. En is visszamegyek helyemre s most már a védelemből tüstént átmegek a

A borzalom és gyász közepette azért olykor történik egy-egy komikus jelenet is. Így amott hoznak egy sebesültet. Oly mozdulatlanul fekszik ott, hogy az ember biztosra veszi, hogy valami nagyon súlyos sebe van. Egyszerre csak eldurran a fejük fölött egy gránát. A sebesült e pillanatban kiugrik az ágyból s futni kezd, mint a nyúl.

— Hová szaladsz, kérdik bajtársai.

— Az ördög vigyen el benneteket. Az ilyen lassu szállítás közben még elérheti az embert a halál, én pedig még küzdeni akarok.

Megkérdeztem, hogy miféle sebe van ennek az embernek. A kulcsontját lötték keresztül — hangzott a válasz.

Az ut szélé be van szegve halottakkal, a kik utolsó utjokban már nem tudtak tovább menni s összeroskadtak. Különös látvány, ezek az emberek. Az egyik meghalni feküdt le, a másik csak pihenni akart egy kicsit, de fölkelni többé nem tudott...

Kócze Antal

országos horv cigánykírá y az EMKE kioszkban naponta teljes zenekarával hangvereny tart. — Kitanó kávéházi italok és pontos ki zolgálaról legjobban gondoskodik

Kiss Adolf

kávés.

Valamennyit kivégezték. Maguk a tisztok ajánlják Stösselnek, hogy adja fel a várat mielőbb, mert teljességgel tarthatatlan s csak fölösleges mézárás a további hiábavaló védelem. Erősen zugolódna a katonák, akiket alig bírnak engedelmességre szorítani. A fejtelenség általános. Port-Arturban az a hír terjedt el, hogy Kuropatkint **Mukden alatt is megverték.**

Pétervár, aug. 18.

Katonai körökből szivárgott ki a városba az a hír, hogy **Port-Artur megadta már magát.** Más verzió szerint a japánok borzalmas szuronyrohammal, melyben nyolcezeren estek el, bevették a várat. A cár táviratilag fordult Alexejevhez felvilágosításért.

Berlin, augusztus 18.

Megerősítik azt a londoni értesítést, hogy Boris nagyherceget fékezhetetlen orgiázása miatt végleg visszarendelte a cár. Kuropatkinnak ismét **heves jelenete volt a nagyherceggel, a ki dühösen ráförmedt a hadvezérre, majd több tiszt jelenlétében nekirohant és tettleg bántalmazta (!)** Más jelentések szerint a tisztok visszatartották. Helyébe Cyril nagyherceget küldik a harctérre. Kuropatkinn akcióképességét állítólag erősen befolyásolják, sőt valósággal dróton rángatják folyton megmáskított rendelkezésekkel.

Tókió, augusztus 18.

Kamamura jelentését meglepéssel fogadták. Elismerést keltett, hogy inkább a Rurik százakra menő fuladozó személyzetét mentette, mintsem üldözze volna az elmenekült két orosz páncélost. Tudják, hogy a japánok nemeslelkű fellépése világszerte a legjobb benyomást keltette, mert a japánok hadviselésének civilizáltabb voltát az oroszok felett eklatánsan kimutatta. Az oroszok ugyanis a Hikásé elsüllyesztésekor engedték vízbe pusztulni az összes japánokat, holott volt idejük a megmentésre, mert a Hikásé egyedül volt. Ezzel szemben Kamamura a „Jama” admirálisahajó összes mentő csónakjait lebocsáttatta s az „Jvste” is mindent megtejt az oroszok mentésére. Sőt visszarendelte az üldözésre indult négy cirkálót s ezek is minden igyekezetükkel a mentéshez láttak. Ennek a mesébe illő nemeslelkűségnek tudható be, hogy a Ruriknak csaknem egész legénysége megmenekült. A japánok elfeledték a Hikásé legénységével szemben tanúsított kegyetlenkedéseket s valóban nemes bosszút álltak az oroszokon. Yokohamából az a hír érkezik, hogy a „Novik”-ot arrafelé látták teljes gőzzel haladni.

Konohó hadnagy császári herceget, a ki a Hikásén Togo oldala mellett sebesült meg, visszahozták Tokióba. A herceg mellett lelkesen tüntettek; a kikötőben valóságos diadalmenetben vitték a császári palotához.

London, augusztus 18.

Csifuból megerősítik azt a hírt, hogy Alexejev a kapituláció feltételül a hajóhad és helyőrség szabad elvonulását tűzte ki. Már tudatták is azt a japánokkal.

Pétervár, augusztus 18.

A japánok felvonulása újra megindult. Oku előcsapatai már legfőleg 8 kilométernyire állanak Ansancsautól, melyben erős csapa-

tokat hagytak. A tunguz bandákat a nagy esőzés nem hitrálattja. — Még a Taiszen tul is felütik fejüket. Különösen a mukdeni vasútvonal körül ólálkodnak. Ugylát-szik, az a céljuk, hogy telrobbant-sák a hidakat s megrongálják a pályát, hogy mdgakadályozzák a hadi felszerelések elszállítását Liaojangból, mely szakadatlanul folyik. Niucsvangban állítólag erős japán csapatok szállnak partra s nagy raktárakat építenek. A Liaón és Uaisze folyón sok kisebb japán szállítóhajót láttak felfelé haladni.

London, augusztus 18.

Kuroki keskenyvágányu vasutat építet Föngvancsöngtől északnyugat felé. A 3. Japán hadsereg már egyesült félkör alakban Haicsöngtől Anpingig. Középen Nodzu csapatai hozták létre az összeköttetést a szárny között. Kuroki északon akarja megkerülni az oroszok balszárnyát. Niucsvangtól folyvást erős csapattestek vonulnak fel a harctérre. A harctéren feszült a helyzet. Az ellenséges hadak már vészes közelségben állanak egymáshoz s küszöbön állónak tartják már az összezapást. Elkeseredett, makacs s igen véres ütközetre van kilátás, mely talán végkép megoldja a keletázsiai szupremácia kérdését.

VIDÉK.

Kifosztott vásárosok.

Vakmerő rablás történt hétfőn este a csanádmezei Dombegyháza község határában, a hol — mint nekünk írják — a vásárról hazatérő utasokat kirabolták. Vasárnap és hétfőn volt Mak n az országos vásár. Ez a vásár nagyon látogatott szokott lenni, különösen mesteremberek özönlöttek nagy számban messze-földről erre a vásárra. A két napos vásár alatt majdnem minden árukon tuladtak a mesteremberek és hétfőn délután már üres ládákkal, de teli erszényvel indultak hazafelé kapatos állathoz. Bogori Mihály, Szücs Miklós, Polencsik Gábor, Takos Ferenc, Szeles Pál, és Szefcsik Antal gerendási csizmadiák három ko sival voltak a vásáron és mindnyájan együtt indultak hazafelé.

Mikor a dombegyházi határba kerültek, már rájuk sötétedett s az utasok, a kik az elfogyasztott italoktól és melegségtől elálmosodtak, gondatlanul nyújtózkodtak végig az üres kocsikban és elaludtak. Maguk a kocsisok is szundikáltak, úgy hogy észre sem vették, a mikor a lovak megáltak s mindegyik ko sira fegyveres rabló ugrott fel, a ki rögtön az alvó utasok kifosztásához fogott. A felriadt utasokat fenyegető hang némitotta el, a mire a mámor-tól magukhoz tért mesteremberek feleszméltek, tömött pénztárcáik már a rablók kezében voltak, a kik a sikeres mütét után elmenekültek.

A megkárosított emberek üldözöbe vették a rablókat, de veszükre, mert a mint a közeliükbe értek, a rablók rájuk löttek s az egyik golyó Szeles Pál csizmadiát életveszélyesen megsebesítette. A sötétben nem merték tovább folytatni az üldözést s így a rablóknak sikerült elmenekülniök az elrabolt 1800 korona készpénzzel. A csendőrség nyomozza a vakmerő rablókat s az eddigi nyomok szerint valószínűleg mielőbb kézre is kerülnek.

Lefejezett halott.

— Borzalmas babona. —

— Sajt tudósítónktól. —

A szlavoniai Cserovics községben — mint nekünk írják — borzalmas eset történt. A mult héten meghalt a községben egy Stipics Felka nevű asszony, a ki kuruzslással is foglalkozott. Mig élt, mindenki szerette az öreg asszonyt, mert a kin csak tudott segíteni, szívesen segített. Különösen betegségek ellen tartogatott a lakásán sokféle gyógyfüvet, a mit aztán szük-

ség esetén felhasználta. A mult héten meghalt az öreg asszony. A temetésre egybegyűlt a falu népe s együtt siratták az elhalt asszonyt.

Mikor azonban a koporsót kivitték az udvarra, egyszerre nagy vihar kerekedett. A mikor a halottat kocsira tették, egyszerre villámesapás és mennydörgés keletkezett s pár perc alatt szakadt az eső.

A lovak, melyek a halottaskocsit vontatták, megbokrosodtak, elragadták a kocsit, mely eközben felborult, a koporsó lezuhant s a halott kiesett a koporsóból. A rokonság fölszedte a koporsót s azután kivitték a temetőbe, a hol szakadó esőben eltemették.

Amint azonban az utolsó göröngyöt ráhuzták a sirra, az eső elállott s ismét ragyogó szép idő lett. A babonás népből az eset azt a hitet támasztotta, hogy az elhalt boszorkány volt, a kinek a lelke haza fog járni és sok szerencsétlenséget fog okozni. Vasárnap éjjel Lukics Simon, Velkovics Antal, Kuzmárovics Péter odaváló lakosok a temetőbe mentek, felásták Stipics Felka sírját, a halott fejét levágták a törstől, nyelvét elvitték magukkal és elégették, a szívébe pedig egy nagy kést szurtak és úgy hagyták a holttestet a nyitott sírban. Másnap a temetőcsész vette észre a csunya büntényt, a ki jelentést tett a csendőrségnek, mely a tetteseket letartóztatta.

A tűzvész áldozatai.

Pozsonymegyét és Trencsén vármegyét éri mostanában a legtöbb tűzveszedelem. A nagy erdőégéseken kívül alig mulik nap, hogy egy-egy község ne esne a tűz prédájának. Trencsén vármegye egyik legnagyobb községe is teljesen elpusztult. Még vasárnap délnél ütt ki a tűz, de azóta még nem tudták teljesen eloltani. A szerencsétlenségről az alábbiakat írják nekünk.

Vasárnap vásár volt Kisúca-Ujhelyen. Egy Tomicskó Mátyás nevű ember részeg fővel vánszorgott haza a lakására és lefeküdt a kertben a szalmaboglya tövében, a hol égő szivarja is kiesett a szájából. Pár pere mulva már lángban állott a szalmakazal s ott égett meg Tomicskó is. A szélvész gyorsan hajtotta a szalmaüszköket, melyektől csakhamar tüzet fogtak a szomszédos házak és az udvarokon lerakott takarmányok.

A tűzoltók hamarosan megjelentek a veszedelem helyén, de oltani nem voltak képesek, mert vizet nem tudtak kapni sehol. A tűz tehát akadálytalanul terjedt tovább s délután négy órakor már kigyuladt a templom is, meg a plébánia is s ezzel együtt már akkor több, mint **150 ház állott lángokban.** Az emberek fejüket vesztve, futkostak ide s tova. Az égő házakat a nagy melegségtől lehetetlen volt megközelíteni, minek következtében **többen bennégték az égő házakban,** melyek faszervezetöknél fogva porrá égtek.

Tegnap reggelre tudták csak teljesen eloltani a tüzet és három napi égés után **364 ház, 776 gazdasági épület pusztult el. Bennégett a házakban 5 férfi és 4 asszony.** 5 gyermeket pedig részben az elszabadult és megvadult jószágok, részben pedig a vízzel vágató kocsik gázoltak agyon.

A kárt eddig nem lehetett megállapítani. A lakosságnak mindene leégett s a nyomor leirhatatlan. Az alispán intézkedésére az éhező lakosság részére Zsolnáról szállítanak élelmicikkeket.

Vizbefutó gyermekek. Dévényről jelentik, hogy Wildungsmauerben tizenhárom gyermek a Dunában lelte halálát. Egy esendő rájlesztett a gyermekekre, a kik félelmökben át akartak gázolni a Dunán, de mélységbe jutottak és ott fultak meg a vízben. A hullák közül eddig csak néhányat fogtak ki. A esendő ellen a vizsgálót megindították.

Különös talizmán.

Érdekes eset.

Osztás közben mesélték el az alábbi kis epizódot, mely egy érdekes válópör aktaiban is szerepel.

Vidéki városkában történt, ahol ideiglenesen állomásozott a garnizon. Az Isten háta mögötti kis fészkek rettentő unalmát különböző szórakozással igyekeztek elűzni a tisztek. A főhadnagy például és az ezredes minden ebéd után a kártyaasztalhoz ültek az egyetlen kávéházban. Ez elég jó szórakozás volt a főhadnagra nézve, ám az ezredes idegesen tapasztalta, hogy nap után elpusztul a pénze.

Egyszer ismét megkezdtek a pique-tet és már a harmadik osztásnál a főhadnagy erősen forban volt. Az ezredes idegesen csapta le a kártyát:

— Ez hallatlan! Főhadnagy ur, ha nem tudnám, hogy kivel játszom, azt kellene hinnem, hogy sipistával van dolgom. Még ilyen szerencsét nem láttam.

A főhadnagy mosolyogva adta meg a magyarázatot.

— Ennek nagyon egyszerű az oka. Én ezredes ur. mielőtt leülök játszani, el nem mulasztom, hogy egy régi talizmán erejét segítségül ne hívjam.

— Mi az a talizmán? érdeklődött igaztalan az ezredes.

— Semmi. Igazán, ugyiszólván semmi. Csak egy kis babona. Én t. i. mielőtt kártyázni megyek, megcsókolom egy nőnek a nyakát a bal füle alatt.

— A bal füle alatt?

— Igen.

— És mindegy akármelyik nőnek?

— Mindegy.

A főhadnagy ismét osztani akart, az ezredes azonban megállította.

— Várjon egy kicsit főhadnagy ur. Mindjárt jövök.

Azzal hazarohant és egyenesen benyitott a felesége szobájába. Az ezredesné kikönykölt az ablaknál és nézte az utcánépét. Hátra se tekintett, a mikor az ezredes hozzálépett — és megcsókolta a nyakát a bal füle alatt. — Csak annyit mondott az ezredesné vissza sem pillantva:

— Főhadnagy ur, már megint nyerni akar?

De ennyi éppen elég volt a megindult válópörhöz.

A VÁROSHÁZARÓL.

Rendes tanácsülés lesz ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklése alatt. Tegnap ugyanis a király születésnapján a tanács nem tartott az ünnepségek miatt tanácsülést s ezt fogja pótolni a mai.

SZINHÁZ.

Makó és a szegediek.

A sajtó kritikája.

Debrecen, augusztus 19.

Távirati tudósítás alapján már jelentettük olvasóinknak, hogy a szegedi színházat a színházbizottsági javaslat dacára a tanács két szótöbbséggel Makó Lajos igazgatónak adta oda.

A szegedi sajtó most élesen kritizálja a tanácsot s többek között a Szeged és Vidéke a következő kommentárt fűzi hozzá:

A tanács döntése a szegedi színház sorsa fölött közönséges botrány, a melylyel lesz alkalmunk kimerítően és tüzetesen foglalkozni.

Janovics Jenő dr. szinigazgató váratlan bukását a tanácsban ószintén sajnálja a színház minden igaz barátja s meg vagyunk róla győződve, hogy a következő idény alatt ugyanaz a közönség, a melynek nevében némelyek jogosítottnak érezték magukat igazgatása fölött pálcát törni, olyan fényes elégtételt fog neki szolgáltatni, mit a komoly és becsületes kötelességtudás, a nemes ambíció és eredményes munka minden művelt társadalomban méltán elvárhat.

Egyébként megnyugtathatunk mindenkit a felől, hogy a tanács határozata nem döntötte el végleg Makó javára a színház kérdését, mert biztos tudomásunk van arról, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak jelentékeny számu tagja és maga Janovics Jenő dr. is a közgyűléshez fölebbezést nyujtanak be a tanács határozata ellen.

Az egri új színház tagjai. Egerben e hónap 20-án nyílik meg az új színház s vele együtt az október elejéig tartó szezon. Az új színház igazgatója, Balla Kálmán, a miskolci szini kerületnek igazgatója. Társulatának tagjai közül ismertek Baghy Gyula, Müller Mátyás, Czákó Vilmos, Almásy Lola, B. Csik Irén, Dulich Mariska, Lányi Edith, Markovits Margit, Tarján Irma, Balázs Sándor, Rátkai Márton és Sziklay Miklós.

UJDONSÁGOK

A király születésnapja.

Ünnepek Debrecenben.

Debrecen, augusztus 19.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen felekezeti testületei és katonasága ünnepségekkel ülték meg tegnap a király születésének évfordulóját. Az ünnepeken, melyeket a templomokban tartottak, megjelentek a városi tanács, a pénzügyigazgatóság, a vármegye, a máv. üzletvezetőség stb. fejei. Azonkívül mindenütt képviseltette magát a hadsereg debreceni helyőrsége is. A deputátusok reggel 8 órakor a nagytemplomba gyűltek, hol a megnyitó gyülekezeti ének után a Debreceni Dalegylet énekelte el Kölcsey Himnuszát, azután közének volt, majd Szele György lelkes mondott gyönyörű imádságot. A Királyhymusz előadása után ismét gyülekezeti közének volt.

Ugyancsak reggel nyolc órakor szent mise volt a gör. kath. kápolnában. Kilenc órakor a róm. kath. templomba gyűlt az ünneplő közönség. Itt dr. Wolafka Nándor v. püspök mondott hatalmas diktáció szónoklatot s ő tartotta az ünnepi szentmisét is, fényes segédlettel, a mely után a hívek a Himnusz énekeltek el.

Féltizenegy óra előtt kezdődött az ünnep utolsó része, a Deák Fe-

renc-utcai izr. templomban. A Matovn elénekzése után zsolnárokat énekelte nagyon szépen a templomi énekkar. Azután dr. Krausz főrabbi mondott magasan szárnyaló, hazafias beszédet, melyet imádsággal fejezett be. Végül a kórus énekelte el a Himnusz.

Az ágostai evangélikus templomban délelőtt 10 órakor Materny esperes imádkozott a királyért. — Reggel fél hat órakor pedig Strasser orth. rabbi tartott hálaadó istentiszteletet a Pásti-utcai imaházban.

A Pavillon-laktanya előtt 1500 katona jelenlétében Szabó István táborigazgató tartott szent misét, mely fél hét óráig nyolcig tartott. Közben hatszor lőttek salvét a király tiszteletére.

A debreceni utóbbi betörések tettesét elfogták.

— aug. 19.

Tegnap végre kézrekerült az utóbbi időben elkövetett kisebb szabású betörések tettese.

Mile Pál r. fogalmazó érdeme ez, a ki a legutóbbi razzia alkalmával elfogta valami éjjeli menedéken Szentesi Mihály híres betörőt, a kit a nála talált álkulesok árultak el.

Mint megirtuk, — elakarta hajítani a kulesot, de a rendőrök megakadályozták ebben.

A kulesok nyomán aztán megállapították, hogy ő követte el a tócskerti betörést, miután Szilágyi Bálint kertgazda feltört ládájának zárjába is beleillett az egyik álkules.

Ugyazintén azzal lett kinyitva Jándi Bálint Mester-utcai hentes üzlete, Jándi Ferenc Ajtó-utcai üzlete, Nagy Sándor Jókai-utcai lakása.

A Szilágyi Bálinttól ellopott kerékpárt, — a melyről szintén megemlékeztünk — meg is találták Kacz Jakab Arany János-utcai zálogházában.

Szentesit különben szembesítették a Péterfia-utcai temető csőszével, a ki kijelentette, hogy Szentesi volt az, a ki a temetőben kutatott s valószínűleg itt rejtette el a lopott tárgyakat.

Ellenben nem neki kellett elkövetni a Simonffy-utcai nagy betörést.

Szóval beteljesedett Szentesin az a közmondás, hogy a kis betörők elfogatnak, a nagyok azonban nem kerülnek kézre.

Mindenesetre dícséret illeti Milét, az ügyes nyomozatáért.

Szentesit már át is kísérték az ügyész-séghez, bár a sok terhelő bizonyítékokkal szemben is mindent tagad.

* **Uj tiszthelyettesek.** A honvédelmi miniszter Eötvös Sándort, Fábry Rezsőt, Nagy Jánost, Gulrich Sándort, Topalovics Ferencet, Ajtay Gábert a 3-ik honvédelmi alvezetőséghez, Modor Vidort a 2-ik honvédelmi alvezetőséghez hadapród-tiszthelyettesekké nevezte ki.

* **Nem lesz szeptemberi közgyűlés.** A városházán az utóbbi időben a szokottnál rendesebben folynak az ügyek. Semmi nagyobb fontosságú ügy nincs szőnyegen, úgy hogy jó hosszú ideig nem lesz közgyűlés. Szeptemberben

egész hónapban nem tartanak közgyűlést, miután Domahidy Elemér főispán csak október 4-én jön haza Debrecenbe.

* **Samassa érsek Nyiregyházán.** Nyiregyházáról táviratozzák nekünk, hogy Samassa érsek egy nappal előbb, mint tervezte volt, már tegnap este ideérkezett. Az érseket az alispán vezetése mellett előkelő küldöttség s óriási nép várta az állomásnál. Az üdvözlések után Samassa behajtatott a városba, mely lobogódiszbe öltözött és csupa diadalkapu, csupa fény, csupa mámor.

* **Debreceni diákok üdvözlő versei a császárhoz.** Bodor Aladár tanárjelölt és Gyökössy Endre jogszigorló igen érdekes írást fedeztek fel minap a főiskolai könyvtárban. Nyolcoldalas, a városnál nyomtatott füzetke ez, melynek címlapján a debreceni kollégium diáksága mély örömet fejezi ki azon, hogy Ferenc József császár 1853-ban megmenekült egy szabólegény merényletétől. Belül négy-öt versike következik, színmagyar nevű diákok szerzésében, a kik a császárt, mint az „osztatlan birodalom” urát melegen köszöntik. Valószínűleg felsőbb kezdésre készült ez a füzet, mert alig hihető, hogy a debreceni diákok saját jószántukból irtak volna ilyesmit, anno 1853, négy évvel Arad után. A versírók egyike, Szabó D. ma is él és egyik békésmegyei városban lelkészkedik.

* **Révész-utcai gyilkosság.** A nagy port felvert *Gajzágó* Antal féle gyilkossági ügy egyelőre befejezést nyert. A gyilkost nem sikerült kézre keríteni s a titokzatos büncselekményt most is olyan sűrű fátyol fedi, mint a gyilkosság utáni napokban. Csiha Sándort, a kit bűnpártolásért akartak vád alá helyezni, az ügyesség rövidesen szabadon bocsájtotta s tegnap pedig beszűntette ellene az eljárást. Ezzel az ügy látszólag befejezést nyert, a rendőrség azonban kötelességszerűleg folytatja tovább a nyomozást, de most már más irányban.

* **Eső.** Tegnap este 11 órakor végre megeredtek az ég csatornái; alaposan átáztatták a szomjas talajt. De aligha lesz mégis huzamosabb ideig tartó esőnk.

* **Gotterhalte.** A tegnapi királyünnepen, melyet helyőrségünk a Pavillon előtt tartott, háromszor is felcsendültek a Gotterhalte népszerűtlen akkordjai. A magyar fiuk fülét bántotta ugyan a melódia, de mit tehettek volna, hallgatták türelemmel.

* **Uj hadnagyk.** Ő felsége Balás Iván végzett akademikust a 16-ik számú huszárezredhez, Szabó Aladárt és Simon Károlyt a 3-ik honvéd gyalogezredhez, dráveci Draveczky Sándort a 2-ik honvéd huszárezredhez hadnagyká nevezte ki.

* **Debrecen képvisellete a tüzlőtököngresszuson.** Tegnap kezdődött meg a tüzlőtök országos kongresszusa Budapesten. Debrecenből a kongresszuson Publig Ernő tüzlőtök parancsnok vesz részt, a ki egyuttal a legfontosabb szakügyek előadója is.

* **Ellopot antik óra.** Vakmerő tolvaj járt tegnap éjjel a szent-Anna-utcán lévő Reviczky-féle házban, a honnan egy remek kivitelű antik női aranyórát szállított el. A tolvaj megugrott s az előjelekből ítélve nem lesz nehéz inkognitóját a rendőrség előtt örökre megőrizni.

* **Magyar név.** Steindrnek Sándor dobreceni lakos és kiskoru Irma, Antal s Kálmán nevű gyermekei belügyminiszteri engedéllyel *Sólymos*-ra magyarosították nevüket.

* **Inség és drágaság.** A baj nem egyedül jár, mondja a közbeszéd s bizony, sajnosan beigazolódik ez most, a mikor országszerte sok veszedelmet és kárt okoz a szárazság. Különösen az élelmiszerek ropant drágulása ejtheti kétségbe az embe-eket. Ezt a drágulást a piacunkon is érezhetni, a hol a zöldségnek, baromfinak, burgonyának, lisztnek stb. oly rohamosan emelkedett az ára, hogy a szegénysorsu embernek valósággal képtelenség a megélhetése. E kétségbeesítő helyzetnek szomorú következményei lehetnek, ha meg nem könyörülnek rajtunk az égiek, nos és a földiek is, valamelyes intézkedéssel kellene szabályozni az élelmiszerek drágítását. A jó szívek már szerte az országban megmozdulnak, hogy a szegények nyomorúságát enyhítsék.

* **A berettyóújfalui olvasókör** e hó 27-én a városháza nagytermében felolvasással és szavallással egybekötött dalestélyt tart. A dalestély műsora a következő lesz: 1. Nápdal egyveleg, éneklí a dalkör. 2. Felolvasás, tartja Kerekes Gyula. 3. Kuruc dal, éneklí a dalkör. 4. Szavallat, előadja Bojtor István. 5. Eltörött a hegedűm, éneklí a dalkör. 6. Monolog, előadja Fernbach János. 7. Ladi, ladi lom, éneklí a dalkör.

* **Kossuth Lajos születésnapja.** Kossuth Lajos nagy hazánkfianak születésnapját kegyeletesen ülik meg Debrecenben. Több felé rendeznek ünnepet, így a „Debrecen” sörsernokban székelő Kossuth Lajos asztaltársaság is, mely jótékony-ságot szokott az elszegényedett gyermekekkel szemben gyakorolni. Augusztus hó 25-én este 7 órakor társasvacsorát rendeznek, melyre az elnökség a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri. Ugyanakkor a szegény gyermekek közti ruhakiosztás tárgyában is intézkedni fognak.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Balogh Ambrus ref. 74 éves, özv. Pállik Imréné ág. ev. 61 éves, Birta Eszter ref. 8 hónapos, Goldberg Zsófia izr. 11 éves.

* **Penészes kenyér.** Tegnap délelőtt a Degenfeld-téri kenyérpiacon Hajnal Gáborné kenyéret asszony penészes kenyéret árult. A kenyéret a rendőrorvos elkoboztatta. Hajnalné ellen megindították az eljárást.

* **Mulatság a Csapó-kertben.** Megemlékeztünk már arról az igazi magyaros mulatságról, melyet a debrecen-csapókerti függetlenségi és 48-as olvasó kör 1904. évi augusztus hó 20-án, szombaton, saját pénztára javára rendez. Belépti díj személyenként 1 korona, mely egy félliter bor ingyen való elfogyasztására is jogosít. Az iskola udvarán Laezi-konyhák lesznek felállítva. Jegyek előre válthatók: Csáthy Károly, László Albert könyvkereskedésében, Sövényi István férfiszabó üzletében (Szent-Anna-u.), Somogyi István fodrász üzletében (Csapó-u.), a csapókerti fűszerkereskedésekben, r. b. tagoknál és este a pénztárnál. Felülfizetések, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este nyolc órakor. Táné reggelig. Rendező bizottság: Nagytiszteletű Kovács János diszelnök, Veress Gyula r. b. elnök, Kánya Lajos r. b. alelnök, Szabó István r. b. jegyző, Fejszék Sándor r. b. pénztár os, ifj. Boldizsár János és Kalmár István ellenőrök. Idősb Boldizsár János, Harsányi Ferenc, Kálmán István, Kenéz

Ferenc, Kozma Péter, Lénárt Máté, Nagy András, Nagy Ferenc, Nagy István, Novák Gyula, Szabó Ferenc, Szabó János, Szabó Mihály, Szemere Imre, Székely István, Szilágyi István, Tóth József, Tóth János rendező bizottsági tagok. A rendező bizottság gondoskodik arról, hogy a megjelenők kellemesen, jól mulassanak. Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét ezen fesztelen, pompás mulatságra.

* **Amerikai kukorica Debrecenben.** A B. H. arról értesül, hogy Budapestről Debrecenbe több vaggon amerikai La Plata tengeri érkezett, egyenes megrendelésre. A tengeri ára mázsánként, Debrecenbe szállítva 7.75 korona volt.

* **Házi ezredünk és a Rákóczi-induló.** Kevesen tudják azt, pedig nagyon érdekes dolog, hogy a közös ezredek közül egyedül a debreceni 39-ik gyalogezrednek van joga háboru esetén a Rákóczi-induló hangjai mellett törni rohamra. A háziezred egyik századosa jelentette ezt ki százada előtt nem régen. A csodálatos engedmény onnan dotálódik, hogy az egyedül dícső emlékü custozzai esatában is a Rákóczi hangjai mellett vezényelték „sturm“-ra a 39-ik ezred színmagyar bakáit. Az Alexis-bakák kétszer meghátráltak ugyan, a harmadik rohammal azonban megbontották az olaszok sorait. Azóta van joga az ezrednek — s egyedül ez ezrednek az egész monarchiában — ahhoz, hogy a Rákóczi-induló mellett rohanjon az ellenre. Pedig ime a példa is mutatja, hogy a Rákóczi induló más ezredknél is többet érne a hadi tudományánál.

* **Lefényképezett gonosztevők.** Két érdekes alakot fényképezett le tegnap Németi József fényképész. Mind a kettő nagy hírnévre tett szert a bűnügyi krónikában. Az egyikről Szentessi Mihályról, a ki már 9 évet ült, csak most derítettek ki ötrendbeli betöréses lopást, míg a másik Botos Károly mint ismert besurranó tolvaj hosszabb ideig ült vizsgálati fogságban. A jeles alakokat a rendőrség fényképezette le a fekete könyv számára.

* **Ismét tűz a megyében.** Vámos-Pécersről ismét tüzet jelentettek tegnap. A *Villongó* pusztán támadt a *Márki* Elek birtokán, a hol is az összes felhalmozott gabonaneműek a tűz martalékává váltak. — A kár 25.000 korona, melyből biztosítás útján 17.900 korona fog megtérülni.

* **A szürke halála.** Tegnap délután nagy pánik volt a Böszörményből jövő motoros vasut utasai közt. A motor Hajdudorog és Vidipusztá közt dübörögve állott meg.

— Na most megint itt rekedünk, — siránkoztak az utasok. Ki tudja, micsoda baj történt?

Pedig hát nem történt egyéb, mint hogy egy megvadult szürke ló neki szaladt a vasutnak, a meg elgázolta. Az elgázolt lovat eltakarították a vágányról, a sokat meggyalázott töff-töff pedig vigan pöfékelve büszkén vágatott tovább Debrecen felé.

* **Pórujáró gavallér.** A gyalogjáróról ismert egyik fiatalemberünknek kellemetlen afférje volt a minap. A nagyerdőről jövet a kisvasuti kocsiiban erősen fixrozott egy esinos fiatal asszonyt, a ki azonban nem reagált a tüzes pillantásokra. Az ifju ennek dacára bátrabb lett s mikor az asszonyka a Szent Anna-utcánál leszállott, amolyan sokatjelentő kézmozdulatokkal in-tegetett utána. Történetesen ott várta ám az asszonyt a férje is, a ki egyik jóhírű fodrászüzletben van alkalmazva. A

férj mindent jól látott, de ott rögtön nem akart jelenetet csinálni. Este azonban, 9 óra után megvárta a feleséget a Deák Ferenc-utca sarkán és botjával csúnyán összeverte a dandyt, kinek a fején is sebet ejtett. A póruljárt gavallér dr. Burger orvosnál kötötte be a sebet, egyben pedig büntügyi feljelentést tett megtámadója ellen.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Előnyomda** nagy választékban Benyáts Emil női kézimunka üzletében.

* **Mi mindent lehet igen olcsón beszerezni Mentze Henrik újdonságok áruházában?** Piac- és Szent-Anna-utca sarkán. Azt itt mind elsorolni majdnem lehetetlenség, azért mindenkinek őszintén ajánljuk, hogy vegye magának azt a fáradságot és tekintse meg azt a csinos és igen ügyesen berendezett üzletet, mely páratlan a maga nemében. Mindenféle felvilágosítással szívesen szolgál a tulajdonos abban az esetben is, ha nincs szándékukban vásárolni.

* **A piac legélénkebb helyén egy üzlethelyiség kiadó.** Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK

Püspöki helynökválasztás.

Kalocsa, aug. 18. A mai helynöki választáson Majorossy felszentelt és Majer címzetes püspökök egyenlő szavazatot kaptak. A választást Dessesffy csanádi püspök szavazata fogja elnőnteni.

Az orosz miniszter gyilkosa.

Pétervár, augusztus 18. A rendőrség megállapította, hogy Plehve gyilkosát Voronav Ivánnak hívják, a csarkovi egyetem hallgatója. A merényletet egyetemi hallgatók körében alakult titkos szövetség utasítására hajtott végre. Csarkovban sok letartóztatás történt.

Topánfalva leégett.

Budapest, augusztus 18. Ide érkezett jelentések szerint Topánfalva község ma porrá égett. A nyomor óriási, a kár 1 millió 600,000 korona. Leégett a község háza is az összes okmányokkal, porrá égtek az összes táviró- és telefon-osztályok.

Elpusztult város.

Minsk, augusztus 18. A villnai kormányzóságban levő Voloskin várost a tűz teljesen elpusztította.

A háboru.

London, augusztus 18. Stössel orosz tábornok, Port-Arthur védője a legridegebben visszautasította Port-Arthur kapitulációját, csupán Jamagota őrnagynak köszönte meg udvarián Port-Arthurban a lakosságot helyezték, nagy része elvonult.

London, augusztus 18. A mikádó azzal okolta meg a kapituláció-kérdést, hogy az utolsó rohamnál elkerülhessék a mészárlást. Ugyancsak kijelentette Stösszelnek, hogy minden ellentállás hiába való, mert a japánok tulsulyban vannak. A francia és amerikai attasék elhagyták Port-Arthurt. A japánok kijelentették, hogy a mikádó óhajta 5 nap alatt teljesítve lesz a Port-Arthurt feltétlenül elfoglalják

23-ig. A bombázás az alkudozások alatt sem szünetelt. Különben a régi terv szerint július 30-ára már a vár összes külső erősségei japán kézen voltak.

A háboru költségei.

Pétervár, augusztus 18. A hivatalos lap írja: A hadicélokra rendelkezésre álló szabad összegekről a kormány által május 13-án közzétett kimutatás szerint azok a háboru kezdetén több mint 300 millióra rugtak. Időközben augusztus 16-ig az összes tárcáknak hadi célokra 857 és egynyelvad millió hitelt nyitottak. Ebből kifizették, hogy a 800 millió frank névértékkel kibocsátott öt százalékos kölcsön eredménye még érintetlen. A most elrendelt új kölcsönt azzal magyarázzák, hogy a rendelkezésre álló eszközöknek idejekorán való kiegészítése a háboru alatt különösen fontos és a sorozatok elhelyezése némi időt vesz igénybe. Az új kölcsön formáját illetőleg megjegyzendő, hogy a birodalmi kincstár jegyei Oroszországban széleskörű elterjedésben levő értékpapírtípus és különösen háboru idején igen keresettek, mert nincsenek alátelve árfolyamingadozásoknak. Gyakran fizetési eszközként használja azokat magán-személyek közt. Az új kölcsönből 100 millió elhelyezése már biztosítva van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A karlócai patriarcha a román egyház ellen.** (Fővárosi tudósítónktól.) Ötven évvel ezelőtt, mikor a nagyszabedű görög-keleti román érsekséget fölállították, a román egyházak kiváltak a karlócai érsekség kötelékéből. Megosztottak a közös egyházi javakban. A zárdaik közül csupán a hódos-bodrogi kolostort hagyták meg a román egyháznak. Most a karlócai szerb érsekpatriarcha ezt a zárdat és a hozzátartozó birtokot is visszaköveteli a szerb egyház részére és a törvényszéknél pört indított a román egyház ellen.

§ **Pör egy dráma miatt.** (Fővárosi tudósítónktól.) Balassa Armin „Paraszt-szívek” cím alatt egy egyfelvonásos drámát írt, a mit dr. Szalóky Ernő három felvonásban dolgozott föl és a drámát benyújtotta a Nemzeti Színházhoz, a mely el is fogadta előadásra. Szalóky a szerzői honorárium egyharmadát ajánlotta föl Balassának, a ki ezt nem hajlandó elfogadni, hanem pört indított a miatt, mert mint társ-szerző kíván szerepelni.

HIREK.

Éjjeli posta.

Öngyilkos gyári tisztviselő.

Átvágta az ereit.

Budapest, aug. 18.

Budán a Városmajorban ma korán reggel hét órakor öngyilkossági kísérletet követett el egy családos ember, gyári tisztviselő. A fürdőszobában átvágta a nyakát és a karján az ereket és mire megtalálták, már alig volt benne élet. Félíg elvérzett. A szerencsétlen ember a nyomor és betegség miatt akart megválni az élettől, levelet írt, a melyben elbucszott a feleségétől megírta neki, hogy a nyomor kergeti a halálba.

Az öngyilkosságról a következő részleteket tudtuk meg:

Az öngyilkos gyári tisztviselőt Lintner Józsefnek hívták. Egy hónap előtt még valamelyik újpesti gépgyárban volt alkalmazva, onnan azonban június végén elküldték.

Azóta a szerencsétlen ember folyton állás után futkározott. Egyik gyárból a másikba, egyik kereskedőtől a másikhoz. — Mindenhol elköltözték, mindenhol azt a választ kapta, hogy jelenleg nincs üresedés. A szerencsétlen 36 éves ember kénytelen volt állás, kereset nélkül kószálni az utcákon.

Legutoljára pedig már régi betegsége vette elő, az kínozta addig, míg ma hajnalban végre elkövette az öngyilkossági kísérletet.

A mentők bekötötték a sebeit és bevitték az új János-kórházba.

Amerikai párbaj. (Éjjeli express tudósítás.) Lohner Károl, tizennyolc éves budapesti nyomdai gépmester szüleinek Szondy-utca 64. sz. alatti lakásáról már napokkal ezelőtt eltűnt. Két levelet hagyott a lakásán: az egyiket a szüleinek, a másikat a rendőrségnek címezte. Azt írta ugyanis bennük, hogy öngyilkossá kell lennie, mert egy esztendővel ezelőtt amerikai párbajt vívott s ő huzta a fekete golyót. Tegnap járt le a terminus. Az eltűnt sovány, szőkehajjú, kék szemű, bajusztalan fiatal ember. A rendőrség nyomozza.

A tüzoltókongresszus. (Éjjeli express tudósítás.) A világnak ugyszólván valamennyi tájkjáról összegyűltek már a nemzetközi tüzoltószövetség III. kongresszusának tagjai. Itt vannak már a franciák, az oroszok, a németek, a belgák, a hollandok, a bolgárok, a románok, a szerbek és az amerikaiak. Csak az angolok és a Havannából elindult tüzoltók nem érkeztek még meg. A délelőtti folyamán tömegesen jelentkeztek a külföldiek és a vidékiek az újjváros háza közgyűlési termében permanenciában levő bizottságok előtt a kongresszusi jelvények átvétele végett. Az előbbieknél Brenner Szilárd, a magyarországi tüzoltó-szövetség titkára, a vidékieknek pedig Balogh Dezső és Kállay Imre osztották ki a jelvényeket. Este Kovácsnál, a fővárosi pavillon vendéglőjében ismerkedési vacsorát rendeztek.

A testvérek.

(Folytatás.)

Sohasem hitte volna, hogy nálánál okosabb és ügyesebb ember is van a világon s hogy az éppen az ő ura, kiről csak most győződött meg, a mikor a legveszedelmesebb helyzet aggodalmakkal töltötte el. Ki menti meg?... Az ura... Elment Margit után és végtelen ügyességgel tartja tévhitben az ügyvédet. Keres, kutat Margit után s ugyanazon idő alatt félrevezeti az ügyvédet.

Amde Csontainának nem sokáig nyílt alkalma örvendezni. A mikor éppen nem is hitte volna, újra betoppantott hozzá az ügyvéd.

— Ah, ügyvéd ur — kezdte a köszöntés után Csontainé — talán valami kedvező információkat kapott?

— Oh nem! — volt a válasz.

— Ne ijesszen meg az ügyvéd ur.

— Pedig úgy van.

— Mi történt?

— Eppen az a baj, hogy nem történt semmi.

— Miért?

— Nem tudom. Nem is keresem. Másért jöttem most ide.

— Miért?

— Hogy egy fontos kijelentést tegyek.

— És az?

— Csontai ur hitegető távirataiban nem bízom... Tovább nem várok... Már harmadik hete, hogy mindig cssk határidőket adok, de eredmény nincs. Kétségtelen, hogy itt súlyos esettel állok szemközt. Mit teszek, még nem tudom. Lehet, hogy Pataky Gergelyre bízok mindent. Végre is az ő pénze volt az évi járadék. Ő az érdekelte fél. Ő pedig Karácsonykor kiszabadul. Feltételes szabadságot kap. Atveszi vagyonát. Számon kéri Margitot és Elemért. Az önök érdeke, hogy jól elszámoljanak vele. En a többivel nem törődöm. A kötelességem megtettem és ez nyugalommal tölt el.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabona tőzsde.

Buza októberre	10.70-10.71 K.
Buza áprilásra	10.90-10.91 "
Rozs októberre	8.28-8.29 "
Tengeri szeptemberre	7.54-7.55 "
Tengeri 1905. májusra	7.50-7.51 "
Zab októberre	7.36-7.37 "
Káposztarepce augusztusra	----- "

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1904. aug. 17-én.) Jegyzések: Magyar első rendű öreg nehez, páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillértől — fillérig, öreg közép páronként 300-400 klgr. — Fialtal nehez páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 114-115 fillérig. Fialtal közép páronként 251-320 kgr. súlyban 113-114 fillérig. Fialtal könnyű 250 klgr. súlyban 114-115 fillérig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.
 Az iskolai idény közeledtével
 ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműinket,
 harisnya, kötények, matracok,
 paplanok stb. nagy raktárát,
Intézetbeli növendékeknek
 előírás szerint.
Határozott árak !!

Árverési hirdetmény.

Alólirott királyi közjegyző közbirré teszi, hogy a Hónig Emil debreceni lakos által Schreiber Hermann ujfahértói lakosnak eladott s ez utóbbi által át nem vett négy vagon buza
f. 1904. évi augusztus 22-én d. e. 9 órakor, a debreceni termény- és áruraktár
 raktárhelyiségében megtartandó nyilvános árverés útján, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, el fog adani.
 Kelt Debreczenben, 1904. évi augusztus hó 18-án.

Lestyán Adorján,
 kir. közjegyző.

Egyiptomi cigaretta hüvely különlegességek,

1000 drb. King 1 frt, King nicotin mentóval 1 frt 20 kr, King parafával 1 frt 60 kr., Kleopatra 1 frt 20 kr., Phareo 1 frt 20 kr, Ambre 1 frt 50 kr., Bagdad 1 frt 60 kr, Aida 1 frt 60 kr., Nil 1 frt 60 kr., Riz abadie 1 frt 80 kr., beszerezhetők

Merkli Ferencz

kereskedésében, Fűvészkert-utca 14. sz. alatt.

Még augusztus hó 20-áig!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot **féláron.**

Visszamaradt függönyöket **féláron.**

Butorszövet maradókat **féláron.**

Egyes ág- és asztalterítőket **féláron.**

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegek **féláron.**

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Még augusztus hó 20-áig!

Árlejtési hirdetmény,

A derecskei aut. orth. izr. hitközség által elhalasztott templom építkezésre, mely az 1905. év tavaszán lesz végrehajtandó, alólirott elnök már most óhajtja az erre vonatkozó árlejtést megejteni, hogy az illető vállalkozónak időt adjon a kellő mennyiségű anyagok idejkoráni beszerzésére, miért is erre határidőül a folyó évi szeptember hó 4-ik napja tűzetett ki, mikor is pályázni kívánók személyesen vagy írásbeli meghatalmazott útján a hitköze. tanácstermében tartandó szóbeli árlejtésen részt vehetnek.
 Minden az építésre vonatkozó bővebb felvilágosítások alólirott elnöknel szerezhetők be.

B. Derecske, 1904 augusztus 14.
 Adler Pál, Gold Zsigmond,
 b. jegyző. b. elnök.

Van szerencsém tudomására adni a tisztelt közönségnek, hogy a

Konyári Sóstó fürdő

október hó 1-éig nyitva lesz és tiszta szikesfürdők, ugyszinte kifogástalan berendezett szobák, tekintve az utószezonra

huszonöt százalékkal olcsóbban áll rendelkezésre a tisztelt fürdő-közönségnek.

A nagyérdemű beosos pártfogását kéri

Frank
 fürdőintéző.

Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város Főispánja.

sd. 469/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejáratán tartandó legközelebbi közgyűlésén 1 (egy) gyámpénztári ellenőri és 1 (egy) szállás biztosi állás fog választás útján betöltetni.

A gyámpénztári ellenőri állás évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakáspénz, a szállásbiztosi állás pedig évi 1300 korona fizetés és 200 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok, kik ezekre az állásokra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi szeptember hó 30. napjának délelőtti 12 óráig aonyival inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A gyámpénztári ellenőr a város szervezési szabályzatának 143. §-a értelmében egy évi fizetéének megfelelő biztositókat tartozik letenni.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresendő állásokra is pályázat nyitattik.

Debreczen, 1904. augusztus 9.

Domahidy Elemér,
 főispán.

MIHÁLY SÁMUEL
FŐTÉR 30. DREHERREL SZEMBEN.

PAPIRRAKTÁR, IRODASZEREK- és KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK
|| ÁRUHÁZA. ||

T. cz.
 Beosos figyelmébe ajánlom folyton fejlődő ízlés és divat követelményeivel lépést tartó

— műnyomdát —

különlegességeim: esküvői meghívók és eljegyzési jegyek, névjegyek stb. Teljes tisztelettel

Mihály Sámuel.

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KÉLÉKEKBEN DUS VÁLASZTÉK.

MINDEN EREDETI GYÁRI ÁRBAN!

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden tovább
szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott
szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pon-
tosan válaszolunk, ha a szükséges
postabélyeg bekezdettik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„ANDORNAK” levele van a kívánt helyen.

FÜGGETLEN hölgy ösmeretségét keresi fiatal
ember. Czim: „Kovács” főpörestante.

Ajánlat.

BORSY-féle pemetefü-cukor, köhögéssnél a leg-
jobb czukorka 1 doboz 20 fillér. — Kapható
Buday czukrászda, Jósza és Jóna drogueria-
jában.

SZEGEDI paprika legolcsóbban beszerezhető
a Farkas Henrik „Sashoz” czimzett fűszer,
kávé és lisztkereskedésében. Sas-utca 2.
szám alatt.

ÓRIÁSI KÁVÉ BEHOZATAL és nagy raktár
kávé különlegességekben Lindenfeld J. Jenő
nagykereskedésében. Városház-utca.

HÁZINEVELŐNEK joghalgató ajánlkozik, izr.
családhoz. Lehetőleg úgy, hogy a fizetés fe-
jében teljes ellátást kapjon. Nagy gyakorlat-
tal rendelkezik. Ajánlatok Farkas Adorján
czimre a kiadóba.

A HONVÉD UTCZÁNAK legszebb helyén
30-ik házzszámmal szemben ujonnan épült 4.
szoba, fürdőszoba, konyha, kézi kamara,
üveges verendával, 2 pincze, 1 fás kamara
külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg
azonnal is kiadó. Értekezhetni lehet Hernády
Pál Péterfia 61. sz.

PIACZ-UTCZÁN, 32. sz. háznál egy I. emeleti
udvari 4 szobás lakás, előszoba, konyha,
cselédszoba, kamara és vízvezetékekkel ellátott
lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni Szedlák
és Vámos czégnél.

SZARVASMARHÁKAT nagyobb mennyiség-
ben elvállalok és elhelyezek tavaszig, Laka-
tos József Béla, Kiskágya u. p. Székelyhid.

KITÜNŐ faj csemege szőlő Chasselas kilónként
és 5 kg. kosarakban kapható 28 kr. Darvas
Miksa fűszer és csemegeüzletében, Teleki-
utca 104. — Telefon 294.

FINOM csemege szőlő kapható az Orosházi
sütődébe.

ÖRÖKBE adok egy 3 éves fiu gyermeket,
Vendég-utca 37. szám.

HASZNÁLT iskolai könyvek, az ev. ref főis-
kola I—VIII. osztályában használt, jó karban
levő iskolai könyvek antiquáriumban, a
legnagyobb választékban kaphatók, különö-
sen felvivom a szülők figyelmét e kedvező
alkalomra, Bán Kálmán Debreczen, a Csoko-
nai-kerttel szemben.

SZABNI tanítók, elsőrendű szabás szerint, ju-
tányos árban. Czim a kiadóban.

VIDÉKI szülők figyelmébe. Négy alsóbb osz-
tályu tanulókat, teljes ellátásra elfogad. —
Czim a kiadóban.

PÉNTÁROSNO felvétetik, írásbeli ajánlatok
személyesen adandó át Váray József fűszer-
kereskedésében.

Kereslet.

TANULÓ felvétetik Miklós és Mark breit
bazár-üzletében, nagy tőzsdé mellett.

ÜGYES újságelárusítók felvétetnek a kiadó.
hivatalban, Lamprecht-palota, Piacz-u. 42. sz.

HÁZMESTER kerestetik, Battyányi-u. 14.

ÜGYES derék varrólyukok felvétetnek, jó fize-
téssel. Czim a kiadóhivatalban.

TANULÓ felvétetik Feldmann Cz. és Társa
üzletében, Simonffy-utca 1. sz.

ELVESZETT egy piszeoru, görbelábu, kis sárga,
fehér kutya, nyakán Turóczi vármegye felírás-
sal. Aki Miklós-utca 41. szám alá juttatja,
10 korona jutalomban részesül.

Eladás.

HOMOKKERT I. járás, 67. sz. a. 300 négyszög-
öles telek, jó karban levő lakóházzal s termő
szőlő ültetvényekkel eladó. Értesítést ad a
Debreczeni első takarékbánztár titkárja.

ELADÓ teljes üzletberendezés, két nagy tükör.
Sziv-utca 28. szám.

Elvállal mindenféle szoba-
festéseket és tapetirozások-
kat a legjutányosabb árban

Horváth András

mázoló-, szoba- és templom-festő

= Debreczen, =

Piacz-utca 21-ik szám alatt.

Naponta friss pergelt és darált
kávé, válogatott fajokból!

Ujonnan berendezett, friss áruval
felszerelt üzletben előnyös napi áron
szolid kiszolgálás mellett kiváló faj kávé
különlegességeimet czukor, liszt, korpa, só,
petroleum s mindenféle fűszeráruimat aján-
lom a n. é. közönség szives figyelmébe.
Friss töltésű ásványvizek. A fekete
tag tejtermékeinek lerakata, tejföl, ura-
dalmi tea-vaj és jégbehűtött aludt tej
állandóan kapható. Naponta friss érkezésű
székely turó.

Merkli Ferencz,

fűszer- és csemege kereskedésében.

Fűvészkert-utca 14.

== Tanuló felvétetik. ==

Száraz felvágott vargafa 100 kilogramm 1 frt
10 krajczár, házhoz szállítva.

Kereskedők szives figyelmébe!!

Elismert legjobb szer a por eltávolí-
tására a jónak bizonyult

pormentesítő olaj.

Tisztaság fenntartása és az
egészség megóvása céljából

Igen ajánlható. Kapható

DARVAS MIKSA

fűszer és festékkereskedésében, Teleki-utca 104. szám.
Telefon 294. szám.

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget érte-
szíteni, hogy a **Piacz-utca 59. sz. a. 10 év**
óta fennálló

virágkereskedésemet

építkezés miatt augusztus hó 1-én **Piacz-
utca 69. szám alá**, a kereskedelmi és ipar-
kamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé
helyeztem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást meg-
köszönöm, kérem b. támogatásukat új helyi-
ségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

A Colosseum czirkusz

ma és minden nap előadást tart,
este 8 órakor a Vásártéren felállított cirkusban.
40 művész! Gazdag műsor! Saját zenekar!

Bővebbet a falragaszok!

Helyárak. Körszék 2 kor. I. hely 1 kor. 40 fill.
II hely 1 kor., III. hely 60 fill. Karzat 40 fill. Tíz
éven aluli gyermekek szüleik kíséretében I és II.
helyen a helyárak felét fizetik. Gyermekek és katoná-
jegy a karzatra 30 fillér.

**BRÁZAY FÉLE
SÓSORSZESZ**

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Fényképező gépek, leme-
zek, filmek, előhívó és
rögzítők, aranyfürdők,
cartonok

dus választékban, gyári áron részlet-
fizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debreczen, városház épület.

Tanítás és sötétkamara

használati díjtalan.

Van szerencsém tudatni a n. é.
közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor”

termését megszerzem és a fehér li-
terjét 30 krajczárért, a verest 40
krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.
Állandó raktár különböző hegyi
és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.